

Ikast-Brande
Kommune

Sagsnummer: 09.17.21-P19-9-18

Miljøtilladelse

- efter 16 b, stk. 1 i *Husdyrbrugloven*
Frisbækgård

Givevej 61

8766 Nørre Snede

Afgørelsesdato: 24. januar 2019

Copyright

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Ikast-Brande Kommune med tilladelse fra Cowi.
DDO ©, Copyright COWI.

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i Bilag 1.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE	6
VILKÅR	6
LOVGRUNDLAG	9
BIAKTIVITETER	10
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	10
GYLDIGHED	10
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	10
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	10
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	11
PLACERING AF ANLÆGGET	11
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	12
KULTURHISTORISKE VÆRDIER	13
NATUR	14
PÅVIRKNING AF NATUR	14
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	17
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	18
FORURENING OG GENER	18
LUGT	18
STØJ	21
STØV	21
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	22
LYS	22
AFFALD	23
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	24
TRANSPORT	25
SPILDEVAND	26
HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	26
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	27
BAT – TEKNIK MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	27
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING	28
KLAGEVEJLEDNING	28
INTERESSENTLISTE FOR OFFENTLIGGØRELSE	30
BILAG	30

Datablad

Husdyrbruget		Konsulent	
Bedrift Cvr	34011699	Konsulent Cvr	25914562
Husdyrbrugets navn	Frisbækgaard I/S	Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Beliggenhedsadresse	Givevej 61	Konsulentnavn	Jakob Altenborg
Postnummer	8766	Konsulentadresse	Byrumvej 30
By	Nr. Snede	Konsulentpostnummer	9940
Ansøger		Konsulentby	Læsø
Ansøgersnavn	Frisbækgård	Konsulenttelefon	2659791
Ansøgeradresse	Givevej 61	Konsulent-email	jakob@miljoeognatur.dk
Ansøgerpostnummer	8766	Ejendom	
Ansøgerby	Nr. Snede	Ejendomsnummer	7560000466
Ansøgetelefon	26365497	CHR numre	24738
Ansøger-email	frisbaekgaard@hotmail.com	Matrikler på ejendomsnummer	
		Matrikel: 1f - Frisbæk, Nr. Snede	
		Matrikel: 1o - Frisbæk, Nr. Snede	
		Matrikel: 1q - Frisbæk, Nr. Snede	
		Matrikel: 1t - Frisbæk, Nr. Snede	
		Matrikel: 1v - Frisbæk, Nr. Snede	
		Matrikel: 4bu - Hampen By, Nr. Snede	
		Matrikel: 4bv - Hampen By, Nr. Snede	

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 7. november 2018 modtaget en ansøgning om en § 16 b-miljøtilladelse jævnfør *Husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Givevej 61, 8766 Nørre Snede.

Der er ansøgt om en udvidelse af produktionsarealet¹ til 2.066 m². Det er en udvidelse på 442 m² i forhold til det nuværende produktionsareal på 1.624 m². Der er mælkeproduktion på ejendommen.

Afgørelse om miljøtilladelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til ejendommen beliggende på Givevej 61, 8766 Nørre Snede, med de stillede vilkår. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

I forbindelse med at der gives miljøtilladelse meddeler Ikast-Brande Kommune også dispensation fra afstandskravet til naboarealet ("Den skæve bane", ejet af Naturstyrelsen) efter *Husdyrbruglovens* §9. stk. 3.

Miljøtilladelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

Miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16 b, stk. 1, i *Husdyrbrugloven*, samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Begrundelsen for afgørelsen fremgår i det efterfølgende.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøtilladelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøtilladelsen med tilhørende bilag.

¹ Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

2. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og efterfølgende kort:

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m²)
Ansøgt drift						
Stald 1	1285	Blandet ventilation	3 m	(#117495) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	870
Stald 2	817	Blandet ventilation	3 m	(#117575) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	432
Stald 3	451	Blandet ventilation	3 m	(#117576) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	162
Stald 4	389	Blandet ventilation	3 m	(#117578) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	85
				(#117803) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	63
Kalvebokse	150	Blandet ventilation	3 m	(#117579) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	84
Stald 5	982	Blandet ventilation	3 m	(#117580) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	304
Kalvehytter	54	Blandet ventilation	3 m	(#117581) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	54
Kalvehytter 2	12	Blandet ventilation	3 m	(#117582) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	12
Sum						2066

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret – og dateret - beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal være udarbejdet senest 3 mdr. efter afgørelsesdato for miljøtilladelsen, og indeholde en målfast afløbsplan.

6. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

7. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk/).

8. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ²
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 208084, version 4, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 20. november 2018.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 b, stk. 1 i *Husdyrbrugloven*, da det ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, men har et produktionsareal, som er større end 100 m².

² dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

Miljøtilladelsen er udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *Miljøbeskyttelsesloven*^v eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøtilladelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Der er ikke foretaget naboorientering da Ikast-Brande kommune har vurderet, at de ændringer der ønskes foretaget på husdyrbruget er af underordnet betydning for omkringboende, og fordi ingen af nabobeboelserne er beliggende inden for den beregnede konsekvenszone for lugt.

Den manglende opfyldelse af afstandskravet til naboarealet "den skæve bane", har været i høring hos Naturstyrelsen, der ejer arealet.

Afgørelsen om miljøtilladelse er truffet den 24. januar 2019, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside www.ikast-brande.dk/politik/hoeringer den 25. januar 2019.

Gyldighed

Miljøtilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøtilladelse efter reglerne i *Husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet på adressen Givevej 61, 8766 Nørre Snede. Situationsplan for ejendommen fremgår af kortbilag 1.

Produktionsanlægget ligger cirka 2,5 km nordøst for Ejstrupholm by, der er nærmeste byzone, og ca. 3,8 km. nordøst for nærmeste sommerhusområde beliggende på sydsiden af Ejstrup sø. (se kortbilag 2). Nærmeste samlede bebyggelse er Hampen, der ligger cirka 1,4 km nordøst for produktionsanlægget. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Givevej 62, 8766 Nørre Snede, som ligger ca. 350 meter sydøst for det nærmeste staldhjørne.

I forbindelse med tilladelsen ønskes dele af eksisterende foderlade (bygning 5) ombygget til dybstrølesstald. Produktionsarealet i bygningen vil udgøre 304 m². Der udover søges der om tilladelse til opsætning af kalvehytter (enkelt og fællesbokse) på befæstet areal nord og syd for bygning 2.

Kommunen konstaterer

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at de generelle afstandskrav, er overholdt, bortset fra afstanden til et naboareal, der er ejet af Naturstyrelsen.

Ikast-Brande giver i forbindelse med denne tilladelse dispensation i forhold til den manglende opfyldelse af afstandskravet. Inden der er meddelt dispensation har den manglende overholdelse af afstandskravet

være i 14 dages høring hos ejer af naboarealet (Naturstyrelsen) og de havde ikke noget imod, at der blev givet dispensation forudsat, at de ansøgte kalvehytterne blev etableret på ansøgerens eget areal.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortælleværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortælleværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjfølsomt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egn natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søhøjlandet

- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at slette geologiske informationer.

Kommunen konstaterer, at

Staldanlægget ikke er beliggende indenfor eller i nærheden af:

- bevaringsværdige landskaber
- større sammenhængende landskab
- sø- og å-beskyttelseslinjer
- skovbyggelinjer (300 meter)
- kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen.

Husdyrbruget ligger helt inden for et område, med geologisk bevaringsværdi udpeget i Kommuneplan 2017 – 2029 for Ikast-Brande Kommune. Jævnfør kommuneplanen skal de geologiske værdier bevares, og de skal være synlige i landskabet. Således skal byggeri, gravning, anlægsarbejde, tekniske anlæg, beplantning og andet, der slører de karakteristiske overgange og træk i landskabet undgås, med mindre det tilsidesætter andre hensyn og beskyttelser. Hvor det er nødvendigt at tillade anlæg og byggeri, er det vigtigt, at der i hvert enkelt tilfælde findes den bedste løsning.

Det ønskede "byggeri" på husdyrbruget vil komme til at ligge i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger, og vil have en udformning og udseende, som ikke vil have betydning for landskabelige og geologiske værdier. Fælleshytterne til kalve vil maksimalt have en højde på 2,5 meter over terræn.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindsten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen konstaterer, at

Staldanlægget ikke er beliggende indenfor eller i nærheden af:

- fredede fortidsminder
- fredede områder
- beskyttede sten- og jorddiger
- kulturhistoriske bevaringsværdier.

Ved husdyrbruget er der registreret et værdifuldt kulturmiljø. Den Skæve Bane der er betegnelsen for området er et gammelt jernbaneforløb, der fremtræder som en vold i landskabet, og som i dag anvendes som rekreativ natursti.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ændringerne af husdyrbruget ikke vil være i strid med hensynet til det værdifulde kulturmiljø "Den Skæve Bane". Det nye område til kalvehytter vil indgå som en naturlig helhed med resten af ejendommens bygninger. Den ansøgte ændring kan derfor tillades i forhold til de gældende retningslinjer beskrevet for de kulturhistoriske værdier i Kommuneplan 2017 – 2029 for Ikast-Brande Kommune.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt og i 8-års drift³ fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

³ 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før ansøgningstidspunktet.

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2034,0	377,9	2411,9
Nudrift	1662,7	377,9	2040,6
8 års-drift	1662,7	377,9	2040,6

Der er således en meremission på 371,3 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *Husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar⁴- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *Husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*^{vi} § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

⁴ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen i forhold til kategori 3-natur efter nærmere kriterier skal foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **mer**deposition. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen skal vurdere om udvidelsen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur er et surt overdrev, som ligger i Habitatområde nr. 235 Holtum Ådal, Øvre del. Området ligger ca. 2,4 km syd for husdyrbruget. Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Da beregningen viser, at området modtager en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er et overdrev, som ligger ca. 4,0 km sydøst for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, også her vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er et overdrev der ligger ca. 180 meter syd for husdyrbruget. Beregningen til overdrevet viser en merdeposition på 0,1 kg N pr. ha pr. år. Sydøst og sydvest ligger der flere andre overdrev i en afstand mindre end 260 meter fra nærmeste produktionsarealer. Merdepositionen her til er maks. 0,1 kg N pr. ha pr. år. Endeligt findes der en mose ca. 650 meter nordvest for anlægget, som ikke bliver påvirket af ændringerne.

Der ligger en potentielt ammoniakfølsom skov ca. 5 meter nord for husdyrbruget. Beregningen hertil viser, at merdeposition efter ændringen af husdyrbruget vil være 3,7 kg N pr. ha pr. år.

60 meter syd for ejendommen findes et §3 udpeget engareal. Beregningerne hertil viser en merdeposition som følge af ændringerne på husdyrbruget, på 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Naturområderne fremgår af kortbilag 4 og 5.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet. Endelig vurderes området umiddelbart nord for gyllebeholderne, som er udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov, til ikke at være ammoniakfølsom. Vurderingen er truffet ud fra skovens ungealder og struktur.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-planterarter

Af EF-habitatdirektivets^{vii} bilag IV fremgår en række dyre- og planterarter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For planterarterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i regionen, men brun-flagermus, langøreth flagermus, sydflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, ulv findes i området.

Husdyrbrugets ammoniakemission vil - som beskrevet i ovenstående afsnit - ikke medføre en forringelse af de nærliggende naturområder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i ER-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker - eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand - herunder Natura 2000-vandområder⁵ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler over holdes.

Forurening og gener

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboere i landzone skal tåle en del lugtgener.

Der er dog i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁶ og enkeltbolig

⁵ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

⁶ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

(uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E⁷ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁸ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁹. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at lugtkravene er overholdt.

Da der ikke er andre ejendomme med en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 100 meter af enkeltbolig uden landbrugspligt eller indenfor 300 meter i forhold til visse områder i landzone og byzone, er der i nærværende sag ikke nogen kumulativ effekt.

Af efterfølgende tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand kan staldanlæg være screenet bort som følge af afstand, og der kan være korrigeret for vindretning samt lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper. Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at genekriteriet er overholdt i nærværende sag.

⁷ OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁸ LE: Lugtenheder

⁹ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Ejstrupvej 13	0	FMK	80	80	495,1	Ja
 Givevej 62	0	FMK	80	80	417,3	Ja
 Kirkebakken 24	0	NY	166	166	1445,7	Ja
 Ejstrup By, Ejstrup	0	FMK	253,1	253,1	2720,1	Ja

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 308 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer, der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse naboer betragtes efter praksis som hørings- og klageberettigede.

Der er i denne sag ikke nabobeboelser inden for konsekvenszonen.

Kommunen vurderer

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholdere og øvrig håndtering af husdyrgødning samt fra håndtering af ensilage. Gylleomrøring og øvrig gødningshåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret, mens ensilagehåndteringen sker dagligt.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Overdækningen reducerer ammoniakemissionen, men forventes også at nedsætte lugtemissionen fra beholderen. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra beholderen. Dette vil være særlig markant i forbindelse med at beholderen fyldes, eller når der omrøres i forbindelse med udbringning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre område- /beboelsestyper i det konkrete tilfælde.

- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår 6 for miljøtilladelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Støj

Ansøgers oplysninger

Der kan forekomme støj fra foderanlæg, malkekompresor, ventilation og ved transport til og fra ejendommen. I perioder kan der også forekomme støj i forbindelse med markdrift.

Driftsperiode: Malkning foregår i malkestald fra 04.30-07.00 og 15.30-18.30. Malkekompresor er placeret inden døre, for at mindske støjgener. Ko- og kviestald er naturligt ventileret, og der forekommer således ingen vedvarende støjgener fra ventilationsanlæg. For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel ved fodertilberedning, ud fodring m.v. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjklender: Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Hvis der kommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlægget, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, at de specifikke krav, som fremgår af vilkår 8, er overholdt.

Endvidere vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener i forhold til rystelser som følge af husdyrholdet og produktionen, samt opbevaring og håndtering af husdyrgødning m.v.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Skovområde syd for Silkeborg, der ligger cirka 3 km øst for staldanlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget ikke vil påvirke området på grund af afstanden.

Støv

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Blandingen af foder i sig selv vil ikke forårsage væsentlige støvgener.

Kraftfoder tippes af som løsvare. Mineraler leveres i bigbags.

Ved beboelser langs grusveje er der ved transport med gylle og grovfoder megen opmærksomhed rettet mod disse. Der køres efter forholdene. Da der sker en stigning i antallet af transporter, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger: Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

Generel bekæmpelse af skadedyr: Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluer: På ejendommen foretages der en effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rotter: Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001). Der anvendes kommunal rottebekæmpelse.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 7 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Ansøgers oplysninger

Indendørsbelysning: I stalde med åbne sider vil indendørs staldbelysning kunne ses udefra. Belysningen vil blive sænket i de sene aften- og nattetimer. Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning: Belysningen vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning og på ejendommen opsættes ikke projektører eller lignende kraftig belysning.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform.

Affald

Ansøgers oplysninger

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type. I efterfølgende skema redegøres for affaldskategorier og bortskaffelse af affald.

Affaldstype	Opbevarings sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængde pr. år	EAK-kode	ISAG- kode
Spildolie	Værksted	Marius Pedersen		200 l	13.02.08	06.01
Olietromle	Værksted	Marius Pedersen		3	15.01.04	56.20
Blyakkumulatorer	Ingen					
Rester af bekæm- pelsesmidler	Kemirum	Egen	Kommunal modtagestation		02.01.05	05.12
Kanyler i særlig beholder			Kommunal modtagestation		18.02.02	05.13
Tørbatterier – NiCd		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Tørbatterier – Kviksølv		Egen	Kommunal modtagestation	1	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Marius Pedersen	Kommunal genbrug	Varierer	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Marius Pedersen	Kommunal genbrug	Varierer	15.01.02	52.00
Bigbags af PE-plast	Container	Marius Pedersen	Kommunal genbrug	Varierer	15.01.02	52.00
Lysstofrør og el sparepærer		Egen	Kommunal modtagestation		20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkt- handler	Produkthandler	varierer	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Marius Pedersen	Kommunal genbrug	Varierer	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation	Varierer	20.01.02	51.00

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

Døde dyr opbevares på plads ved gylletankene indtil afhentning af DAKA.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ^{viii}* for erhvervsaffald efterleves.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

På ejendommen er der to tanke til dieselolie placeret i maskinhus. Begge tanke står på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles. Ligeledes er de placeret så der ikke mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olietromler opbevares værksted. (er det smøreolie eller spildolie)?

Rengøringskemikalier: Opbevares i malkerummet, hvorfra der er direkte afløb til gyllesystem.

Pesticider: Påfyldning og håndtering af pesticider foregår i følge gældende lovgivning. Kemikalier opbevares i aflåst rum uden afløb. Rengøringskemikalier opbevares i malkerummet, hvorfra der er direkte afløb til gyllesystem.

Medicin bliver opbevaret i køleskab på kontor i ældre staldbygning.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Endvidere vurderes det, at placeringen af olietankene ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og/eller grundvand.

Transport

Ansøgers oplysninger

Nedenstående tabel er en beskrivelse af antal og typer af transport der er til og fra Givevej 61, samt hvilke ændringer der forventes som følge af udvidelsen.

Transporter	Før tilladelse			Efter tilladelse		
	Antal/ år	Kapacitet / transport	Transport -middel	Antal/ År	Kapacitet / transport	Transport -middel
Transport af tilskudsfoder	32	38 tons	Lastbil	36	38 tons	Lastbil
Transport ensilage	225	35 m ³	Traktor	250	35 m ³	Traktor
Dieselolie	18	-l	Lastbil	19	-	Lastbil
Afhentning tyrekalve	26	-	Lastbil	26	-	Lastbil
Afhentning slagtekøer	12	-	Lastbil	12	-	Lastbil
Halm	45	22 rundballer	Traktor	60	22 rundballer	Traktor
Afhentning, døde dyr	52	-	Lastbil	52	-	Lastbil
Udbringning husdyrgødning - gylle	320	18 tons	Traktor	320	18 tons	Traktor
Udbringning af husdyrgødning – fast møg	40	15 tons	Traktor	52	15 tons	Traktor
Mælk	183		Lastbil	183		Lastbil
Affald	64	-	Lastbil	64	-	Lastbil
Transporter i alt	1017			1074		

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår af privat fællesvej, hvor der ikke findes andre beboelse mellem offentlig vej og ejendommen. Der vil naturligvis være opmærksomhed på beboelser i forbindelse med kørsel på vejen. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten. Til- og frakørselsveje er anført på situationsplanen.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transport er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil

give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1.300 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stuehus og driftsbygninger	200 m ³	Nedsivning	Septiktank
Vandet fra ensilagepladserne		Ført til sprinkleranlæg.	

Tagvandet samles og afledes til dræn.

Vand fra møddingsplads og kalvehytteområder nord og syd for stald 2 (se bilag 1) løber til mindre opsamlingskølle ved møddingsplads og pumpes til gyllebeholder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler. Endvidere udsprinkles overfladevand fra ensilagepladsen direkte på mark og har en korrekt bufferkapacitet til opsamling af overfladevand.

Ikast-Brande Kommune bemærker, at der ikke bygges nye stalde i forbindelse med det ansøgte og vurderer, at afledning af tagvand sker efter gældende generelle regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Ansøger oplyser

Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen. Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Opbevaringskapaciteten på selve ejendommen er på 3.600 m³, hertil kommer lejet beholder på Enghavevej 40 på 700 m³, og kanalerne i kostalden på 350 m³, hvilket giver en samlet kapacitet på 4.650 m³. Der produceres ca. 5.750 m³. Dermed overholdes 9 mdr. opbevaringskapacitet på ejendommen.

Dybstrøelsen bliver opbevaret i markstak eller på møddingsplads.

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*^{ix} vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravene til den maksimale emission (emissionsgrænseværdien) er fastlagt i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

I det følgende er ammoniakemissionen fra husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunes vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

BAT – teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission

Ansøgers oplysninger

Alle stalde er med dybstrøelse, eller sengestald med spalter og bagskyl. Øvrige løsninger til begrænsning af ammoniakemission er fravalgt, da det vejledende BAT niveau for staldene overholdes. Beregninger fra Husdyrgodkendelse.dk

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2034	378	2412
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2034	378	2412

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune bemærker, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænseværdien vedrørende ammoniak.

I forhold til staldindretning benytter ansøger produktionsarealer med dybstrøelse og produktionsarealer med sengebåse med spalter på tilknyttede gangarealer. Produktionsarealer med sengebåse og spalter på gangarealerne opfylder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier med baggrund i at det er eksisterende anlæg. Dybstrøelsesafsnittene opfylder Miljøstyrelsens vejledende BAT-krav både for nye og eksisterende anlæg.

Ikast-Brande Kommune bemærker – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf.

Ikast-Brande Kommune vurderer sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøtilladelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT med henblik på reduktion af ammoniakemissionen.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives senest fredag den 22. februar 2019.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk . Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk .

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af tilladelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *Husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Kristian Andreassen Miljømedarbejder Landbrug & Virksomhed	
--	--

Interessentliste for offentliggørelse

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV – e-mail: senord@sst.dk

Konsulent: Jakob Altenborg, Byrumvej 30 9940 Læsø – e-mail: jakob@miljoeognatur.dk

Naturstyrelsen (Ejere af nabomatrikel), Bjørnkærvej 18, 7540 Haderup – e-mail: sfj@nst.dk

Bilag

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Givevej 61, 8766 Nørre Snede

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

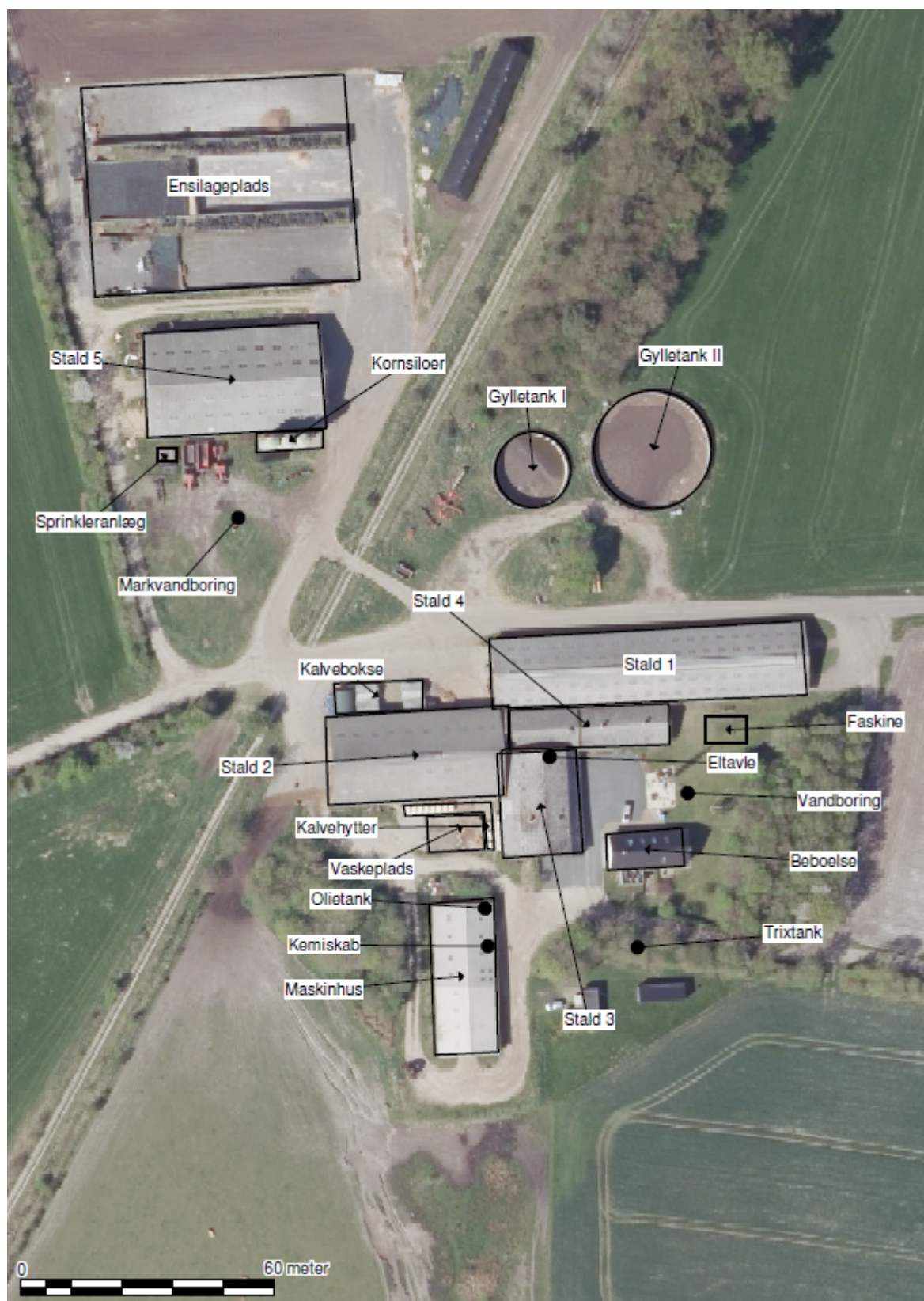
Kortbilag 3: Kortbilag 3: Givevej 61 beliggenhed i forhold til områder med specifik geologisk bevaringsværdi og i forhold til værdifuldt kulturmiljø (Den skæve Bane)

Kortbilag 4: Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-område

Kortbilag 5: Arealer registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, samt områder med potentiel ammoniakfølsom skov

Bilag 1: Oversigt over lovgivning

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Givevej 61, 8766 Nørre Snede

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

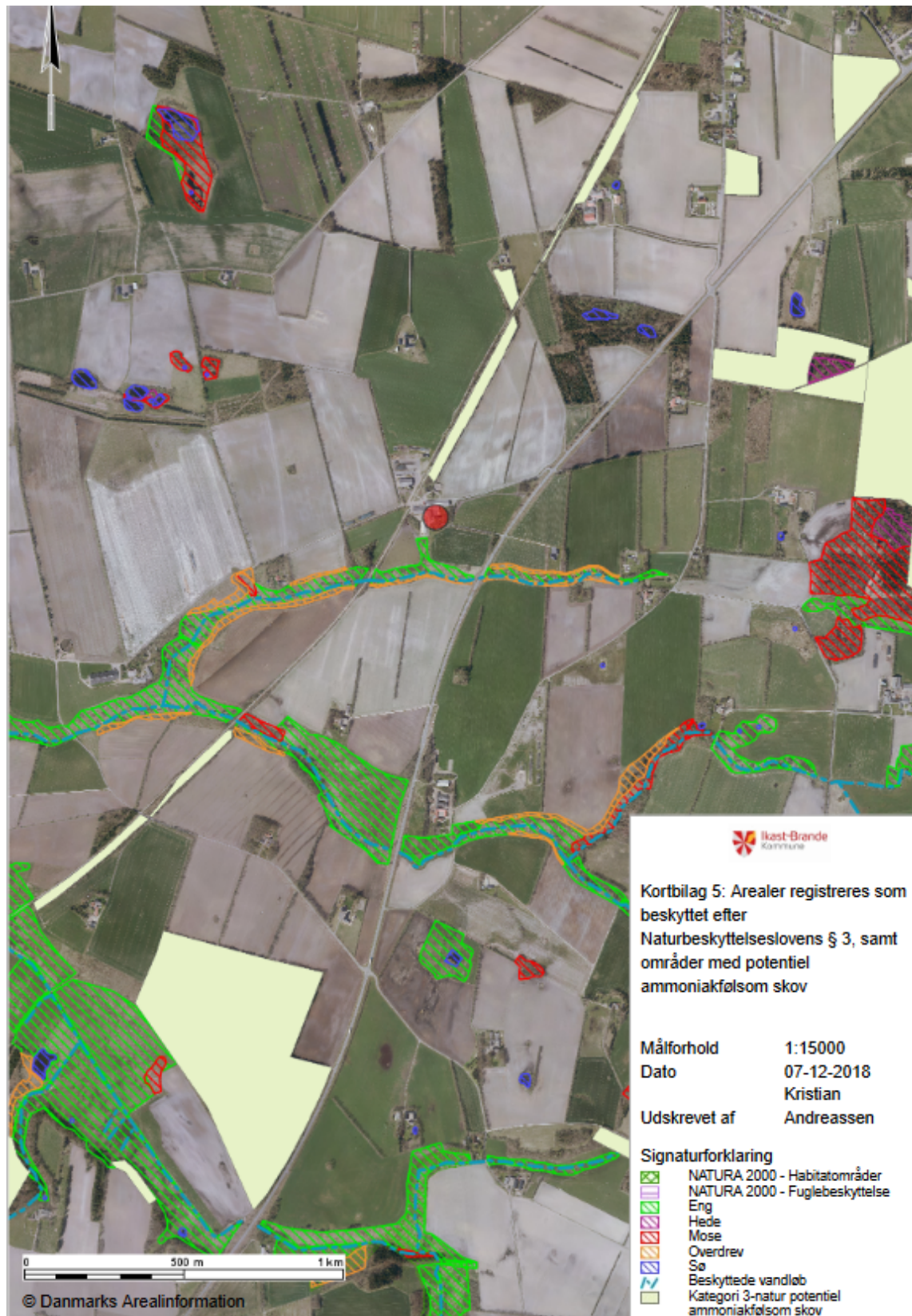
Kortbilag 3: Kortbilag 3: Givevej 61 beliggenhed i forhold til områder med specifik geologisk bevaringsværdi og i forhold til værdifuldt kulturmiljø (Den skæve Bane)

Kortbilag 4: Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-områder

Kortbilag 5: Arealer registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3, samt områder med potentiel ammoniakfølsom skov

Bilag 1

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juni 2018 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*Husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1467 af 6. december 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

Lovbekendtgørelse nr. 1121 af 03. september 2018 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*Miljøbeskyttelsesloven*).

^v

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 1122 af 3. september 2018 af lov om naturbeskyttelse (*Naturbeskyttelsesloven*).

^{vii} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

^{viii} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: http://www.affaldoggenbrug.ikast-brande.dk/media/2683951/regulativ_for_erhvervsaffald_2012.pdf

^{ix} Bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (*Husdyrgødningsbekendtgørelsen*).